

Egzaminuojamojo kodas _____

Privatinės teisės užduotis

2022 m. balandžio 22 d.

Ieškovė UAB „Roksi“ kreipėsi į teismą su ieškiniu, prašydama pripažinti negaliojančia tarp pardavėjos UAB „Žala“ ir pirkėjos UAB „Tera“ 2009 m. vasario 19 d. sudarytą žemės sklypo pirkimo-pardavimo sutartį ir taikyti restituciją - gražinti žemės sklypą BUAB „Žala“.

Ieškovė savo ieškinį įvardijo kaip netiesioginį ieškinį bei nurodė, kad yra BUAB „Žala“ kreditorė ir veikia BUAB „Žala“, kurios bankroto administratorius negina kreditorių interesų ir neginčija įmonės sudarytų sandorių, vardu. Pasak ieškovės, žemės sklypo pardavimo sandoris sudarytas piktavališkai susitarus šalių atstovams, siekiant, kad BUAB „Žala“ kreditoriai negalėtų nukreipti išieškojimo į perleistą žemės sklypą, todėl teismo turėtų būti pripažintas negaliojančiu CK 6.66 straipsnio pagrindu.

Pirmosios instancijos teismas pasirengimo nagrinėti bylą teisme metu nutartimi nustatė ieškovei terminą ieškinio trūkumams pašalinti ir nurodė, kad per nustatytą terminą trūkumų nepašalinus ieškinys bus paliktas nenagrinėtas. Teismas konstatavo, kad ieškinys negali būti nagrinėjamas, nes nėra aiškus jo turinys, tai yra negalima daryti vienareikšmės išvados, ar reiškiamas *actio Pauliana*, ar netiesioginis ieškinys. Teismas pažymėjo, kad ieškovė ieškinyje cituoja teismų praktiką, susijusią tiek su *actio Pauliana*, tiek su netiesioginiu ieškiniu, ir ja remiasi.

Ieškovė, nesutikdama su šia nutartimi, padavė dėl jos atskirąjį skundą, teigdama, kad yra tinkamai įvykdžiusi įstatymo reikalavimus, susijusius su ieškovo teise bei pareiga pasirinkti ir tiksliai suformuluoti ieškinio dalyką ir pagrindą, o jos reiškiamas ieškinys yra netiesioginis *actio Pauliana* ieškinys.

Atsakovė BUAB „Žala“ atsiliepime į atskirąjį skundą nurodė, kad UAB „Roksi“ nėra BUAB „Žala“ kreditorė, todėl neturi teisės reikšti nei netiesioginio, nei *actio Pauliana* ieškinio.

Motyvuotai atsakykite:

1. Kokia yra netiesioginio ieškinio samprata ir kokios yra šio ieškinio pareiškimo būtiniosios sąlygos?
2. Kuo netiesioginis ieškinys skiriasi nuo *actio Pauliana* ieškinio? Ar, jūsų nuomone, galimas netiesioginis *actio Pauliana* ieškinys?
3. Kokį procesinį sprendimą turėtų priimti teismas bylos nagrinėjimo metu nustatęs, kad netiesioginį ieškinį skolininko vardu pareiškęs asmuo nėra skolininko kreditorius?

Egzaminuojamojo kodas _____

Baudžiamosios teisės ir proceso užduotis

2022 m. balandžio 22 d.

A.A., B. B. ir C.C. kaltinami pagal BK 147 straipsnio 2 dalį tuo, kad veikdami bendrininkų grupe vykdė prekybą žmonėmis (daugiau nei du nukentėjusieji), t. y. panaudodamas apgaulę verbavo ir gabeno žmones, vėliau panaudojant fizinį bei psichinį smurtą ir taip atimant galimybę priešintis juos išnaudojo priverstiniam darbui, vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis: o būtent, A.A. susitarė su Ispanijos piliečiais B.B. ir C.C., kad už atitinkamą mokestį pats tiesiogiai arba per kitus asmenis ieškos Lietuvos Respublikoje asmenų, įdėdamas darbo skelbimus į internetines svetaines ir socialinius tinklus, kuriuose apgaule žadės gerai mokamą darbą užsienyje, geras darbo ir gyvenimo sąlygas, užverbavęs šiuos asmenis nurodys jiems vykti į Ispaniją, jiems gyvenant B.B. ir C.C. suteiktose patalpose, kontroliuos, ką atvykę žmonės gali ir ko negali daryti, naudosis prieš juos psichologinį ir fizinį smurtą, o B.B. ir C.C. jų legaliai neįdarbina jiems priklausančioje višto gaudymo įmonėje (atitinkamai neužtikrins socialinių garantijų – mokesčių mokėjimo, darbo ir poilsio režimo, neapmokys saugos taisyklių ir t.t.). Taip pat visi susitarė, kad šiems asmenims bus atskaičiuojamas įdarbinimo mokestis ir kad už jų nusižengimus bus taikomos baudos – atlyginimų neišmokėjimas.

Gynyba teigė, kad nukentėjusieji atsiliepė į jų manymu, patrauklų darbo skelbimą Ispanijoje (už nekvalifikuotą darbą buvo žadamas žymiai didesnis savaitinis atlyginimas nei Lietuvos vidutinis mėnesio atlyginimas), į šią šalį vyko savo lėšomis, kelionė nebuvo kontroliuojama kaltinamųjų ar su jais galimai susijusių asmenų, atvykę į Ispaniją, nukentėjusieji iš esmės buvo fiziškai laisvi. Nesuprantama, kodėl kaltinime dėl prekybos žmonėmis (BK 147 straipsnio 2 dalis) kaltinamiesiems inkriminuoti ne tik jų veiksmai, susiję su darbininkų paieška bei jų atvykimu į Ispaniją, bet ir veiksmai nukentėjusiesiems jau būnant Ispanijoje, susiję su jų darbo, gyvenimo sąlygomis, kaltinamųjų ir nukentėjusiųjų tarpusavio bendravimu. Nukentėjusieji patys teigia, kad darbo ir gyvenimo sąlygomis nelabai domėjosi, darbo užmokestis nelabai skyrėsi nuo žadėtojo, tačiau realios gyvenimo ir darbo sąlygos, jų teigimu buvo siaubingos, tačiau tie, kuriems tos sąlygos netiko, tiesiog išėjo iš darbo, kiti gi net po atostogų grįžo į darbą. Todėl prašė teismo išteisinti kaltinamuosius nesant jų veiktoje prekybos žmonėmis požymių.

Gynėjai taip pat pateikė prašymus išteisinti kaltinamuosius priteisti jiems iš apygardos prokuratūros išlaidas advokatų paslaugoms apmokėti (išlaidas pagrindžiantys dokumentai pridedami).

Prokuroras pateikė prašymą teismui keisti kaltinimą ir kaltinamųjų veiksmus kvalifikuoti pagal BK 147¹ straipsnio 2 dalį, nurodydamas, kad visi kaltinime nurodyti kaltinamųjų veiksmai atitinka nusikalstamą veiką – žmonių vertimą dirbti nežmoniškomis sąlygomis. Nurodė, kad darbuotojų apgyvendinimas bendrose patalpose kartu su keliomis dešimtimis kitų asmenų, leidimas miegoti tik po 6 valandas, vežiojimas po kelias valandas kiekvieną dieną į skirtingus objektus, alinantis darbas be pertraukų, baudos už išsigalvotus pažeidimus, grasinimai panaudoti fizinį smurtą už nepaklusimą, atitinka išnaudojimo priverstiniam darbui nežmoniškomis sąlygomis veikos požymius.

Motyvuotai atsakykite:

- 1. Aptarkite šiuos prekybos žmonėmis objektyviusius ir subjektyviusius požymius: asmenų verbavimas ir gabenimas panaudojant apgaulę, siekiant, kad jie būtų išnaudojami vergijos ar panašiomis į vergiją sąlygomis ar priverstiniam darbui.**
- 2. Aptarkite išnaudojimą priverstiniam darbui (BK 147¹ straipsnis), akcentuojant požymį „vertimas žmogų dirbti ar teikti paslaugas vergijos ar kitokiomis nežmoniškomis sąlygomis“. Įvertinkite, pagal kurią normą kvalifikuotini kaltinamųjų veiksmai.**
- 3. Ar priėmus išteisinamąjį nuosprendį gali būti priteisiamos kaltinamojo (išteisintojo) patirtos išlaidos advokato paslaugoms. Pagrįskite atsakymą.**